

แนวทางการประเมินความเสี่ยงของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบภายใน เป็นกิจกรรมสำคัญในขั้นตอนการวางแผนการตรวจสอบภายใน ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในสามารถช่วยเหลือและสนับสนุนให้หน่วยรับตรวจพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายที่กำหนด ผู้ตรวจสอบภายใน จึงต้องดำเนินการวางแผนการตรวจสอบไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การบริหารงานตรวจสอบเหมาะสมกับจำนวนหน่วยรับตรวจ ระยะเวลา งบประมาณที่ใช้ในการตรวจสอบ และสามารถตรวจสอบได้ครอบคลุมทุกภารกิจ กิจกรรม หรือเรื่องที่สำคัญขององค์กร รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญว่าเหตุการณ์ใด ภารกิจใด กิจกรรมใด ที่จะมีผลกระทบต่อการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร และควรจะดำเนินการตรวจสอบ ณ ช่วงเวลาใดก่อนหลัง

ดังนั้นเพื่อให้การประเมินความเสี่ยงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จึงได้กำหนดแนวทางการประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบภายในประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

การประเมิน มีการประเมินทั้งหมด ๕ ด้าน คือ

๑. ด้านกลยุทธ์ (Strategy : S)
๒. ด้านการดำเนินงาน (Operation : O)
๓. ด้านการบริหารความรู้ (Knowledge Management : K)
๔. ด้านการเงินการบัญชี (Financial : F)
๕. ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance : C)

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง

๑. รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ สภาพแวดล้อมและข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานและกิจกรรม เช่น โครงสร้างอัตรากำลัง แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติงาน เป็นต้น
๒. กำหนดปัจจัยเสี่ยง ทั้งนี้ผู้ตรวจสอบต้องประเมินความเสี่ยงตามปัจจัยเสี่ยงตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ครบทุกด้าน และทุกปัจจัย เนื่องจากปัจจัยเสี่ยงที่กำหนดขึ้น จะครอบคลุมภารกิจของส่วนราชการครบทั้ง ๕ ด้าน ตามเกณฑ์การประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ ที่กรมบัญชีกลางกำหนด ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านการดำเนินงาน ด้านการบริหารความรู้ ด้านการเงินการบัญชี ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ

๓. ประเมินความเสี่ยง

- ๓.๑ แจกเวรียนแบบสอบถามให้ทุกหน่วยงาน
- ๓.๒ รวบรวมข้อมูลตามเกณฑ์ประเมินตามแบบสอบถามที่กำหนด
- ๓.๓ ประมวลผล

(๑) นำข้อมูลจากข้อคำถามทุกด้านมาประมวลผล ให้ค่าคะแนนระดับการประเมินอยู่ในระดับใด คำนวณหาค่าคะแนนความเสี่ยงเฉลี่ยรวม

$$\text{ค่าเฉลี่ยคะแนนความเสี่ยงรวม} = \frac{\text{คะแนนความเสี่ยงของทุกปัจจัยรวมกัน}}{\text{จำนวนปัจจัยเสี่ยง}}$$

(๒) นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปรผล ซึ่งเกณฑ์การแปรผลเฉลี่ยทางสถิติของผลการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดช่วงค่าเฉลี่ยทางสถิติ ดังนี้

- ๒.๐๑ - ๓.๐๐   หมายความว่า มีระดับความเสี่ยงสูง
- ๑.๐๑ - ๒.๐๐   หมายความว่า มีระดับความเสี่ยงปานกลาง
- ๐.๐๑ - ๑.๐๐   หมายความว่า มีระดับความเสี่ยงต่ำ

๔. จัดลำดับความเสี่ยง

นำค่าคะแนนเฉลี่ยมาเรียงลำดับตามค่าคะแนนจากมากไปหาน้อย และค่าแปรผลจากค่าคะแนนเฉลี่ยดังกล่าว เป็นค่าความเสี่ยงมากที่สุด - ความเสี่ยงน้อยที่สุด โดยจำแนกตามการประเมินผลทั้ง ๕ ด้าน เพื่อกำหนดหน่วยรับตรวจ และกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงที่ควรดำเนินการตรวจสอบในแผนการตรวจสอบใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ทั้งนี้ในการพิจารณาว่าหน่วยงานใดต้องดำเนินการตรวจสอบเป็นอันดับแรก คือ

๑. หน่วยงานที่เป็นราชการส่วนกลางจะทำการตรวจสอบทุกปี
๒. ผลการจัดลำดับหน่วยงานที่เป็นราชการส่วนภูมิภาคที่มีค่าคะแนนความเสี่ยงสูงก่อนเป็นอันดับแรก

